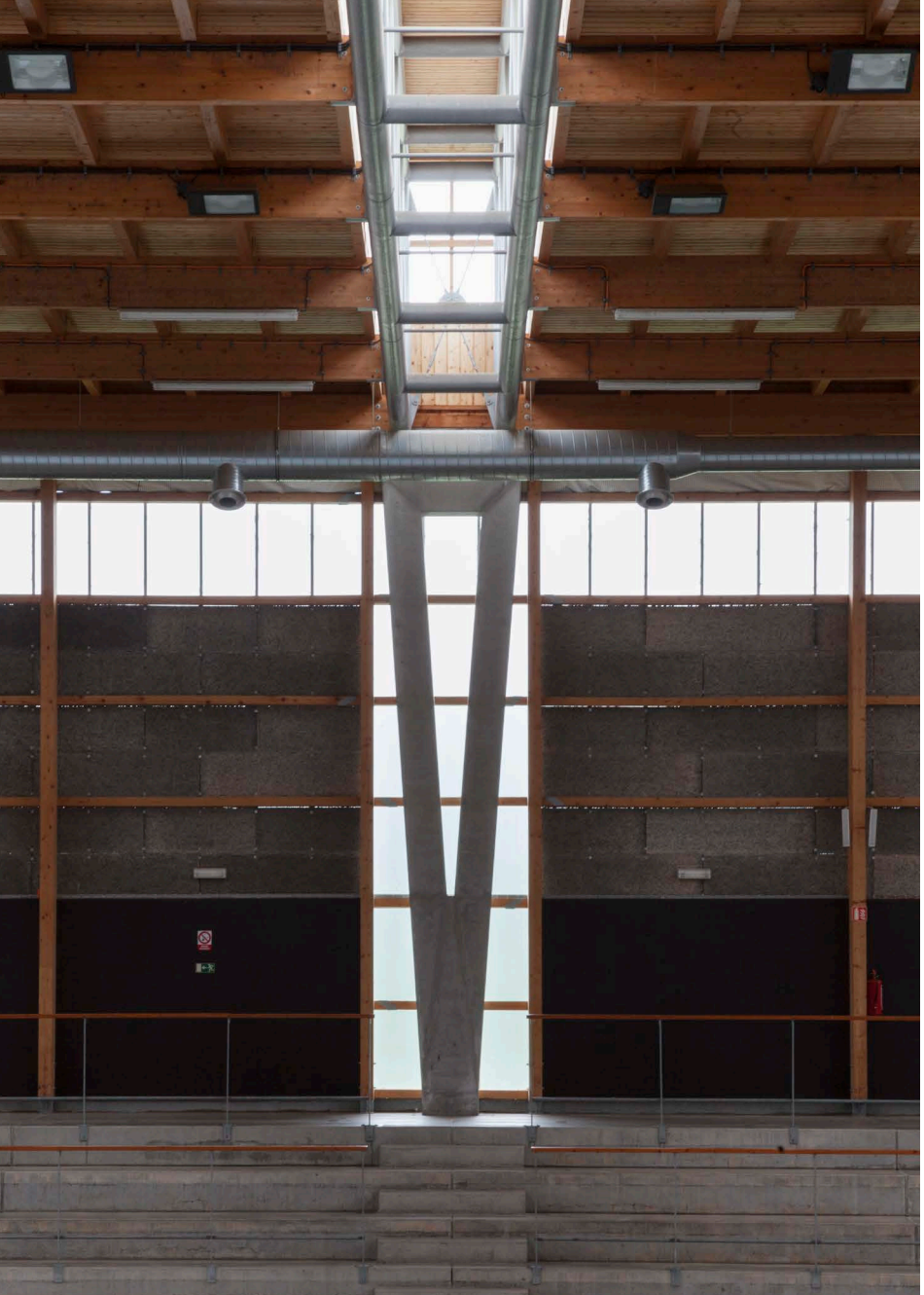
Litomyšlský architektonický manuál (LAM) /
Průvodce architekturou 1900–2018

Litomyšl Architecture Manual (LAM) /
A Guide to 1900–2018 Architecture

www.lam.litomysl.cz

7 stezek / routes
16 výletů / trips
146 objektů / objects

01	Historické jádro Historical centre	8
02	Bernardka a Zahájí Bernardka and Zahájí	20
03	Záhradí a Černá hora Záhradí and Černá hora	28
04	Masarykova čtvrť Masaryk quarter	34
05	Fügnerova čtvrť Fügner quarter	42
06	Bělidla a nemocnice “Bělidla” and hospital	48
07	Okolí vlakového nádraží a „Husovka“ Vicinity of the railway station and “Husovka” quarter	54
V	Výlety Trips	58

03-1061b
Rekonstrukce a zastřešení zimního stadionu
Reconstruction and roofing of ice rink

Litomyšlský architektonický manuál
Průvodce architekturou 1900–2018

Litomyšlský architektonický manuál (LAM), zaštítěný Městskou galerií Litomyšl, je odborně-popularizační česko-anglická databáze 146 nejvýznamnějších architektonických a uměleckých objektů, souborů staveb i úprav veřejných prostranství, které byly v Litomyšli nebo v jejím blízkém okolí realizovány od roku 1900 do současnosti.

Vybrané objekty jsou v současné době navázány na trasy 7 stezek a 16 výletů, které za pomoci interaktivní mapy provázejí zájemce historickým jádrem, přilehlými čtvrtěmi i blízkými obcemi a které lze absolvovat i na základě typologického, časového a autorského „klíče“, tedy formou tematických procházek.

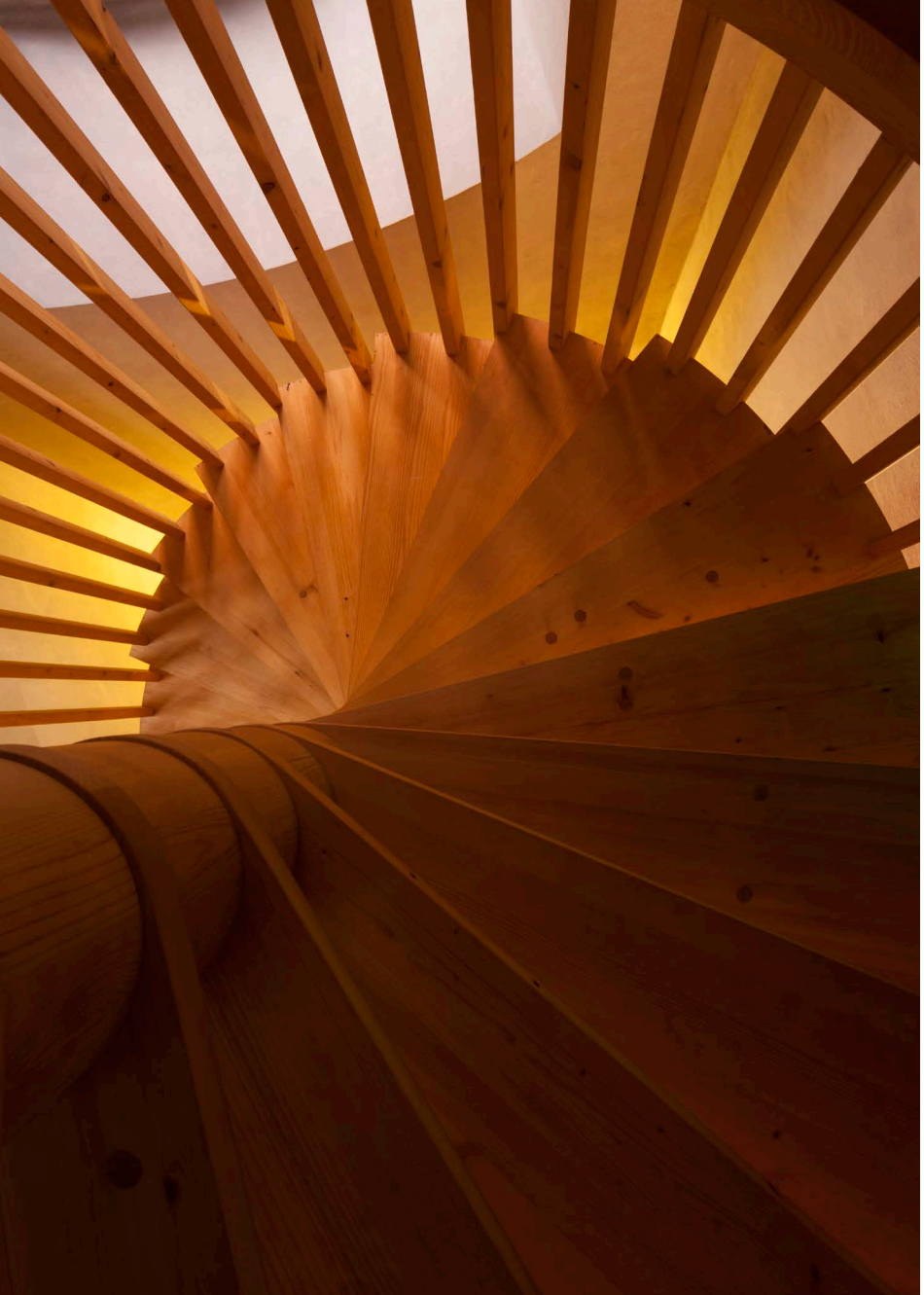
Základ databáze tvoří texty, které popisují nejen význam a architektonické či umělecké pojetí vybraných objektů, ale informují také o jejich historii a okolnostech vzniku. Zároveň zprostředkovávají životní osudy a tvorbu jejich tvůrců – architektů, architektonických ateliérů či výtvarných umělců – a v neposlední řadě také ukazují, jak se napříč bezmála dvanácti desetiletími proměňoval přístup k moderním architektonickým vstupům do tkáně historického města a k restaurování význačných zdejších památek.

Jednotlivé medailony doprovází současná i archivní fotografická a plánová dokumentace, audionahrávky a v budoucnosti je doplní i orientační značení ve veřejném prostoru. Svou koncepcí tak projekt přímo navazuje na Brněnský architektonický manuál (BAM, www.bam.brno.cz) a Plzeňský architektonický manuál (PAM, www.pam.plzne.cz) – úspěšné projekty prezentace a popularizace architektury první poloviny 20. století. Oproti svým předchůdcům však LAM do svých tras zařazuje i architekturu současnou, na jejíž kvalitu je v Litomyšli dlouhodobě kladen zřetel.

Projekt je realizován díky finanční podpoře
Ministerstva kultury České republiky a města Litomyšl.

01-83
Kino Sokol (Kino Oko)
Sokol Cinema (Oko Cinema)

Litomyšl Architecture Manual
A Guide to 1900–2018 Architecture

The Litomyšl Architecture Manual (LAM), supported by the Town Gallery in Litomyšl, is a Czech-English database for professionals and the public containing information concerning 146 of the most significant architectural and artistic structures, artefacts, building complexes and modified public spaces undertaken in Litomyšl or its surroundings from 1900 to the present.

At the present time, the selected sites are linked together along the routes of 7 trails and 16 trips which, with the help of an interactive map, guide enthusiasts through the historic centre, adjoining quarters and local villages. These trails can be also undertaken, themed according to typology, period or designer.

The core of the database is made up of texts not merely describing the signifikance and architectonic or artistic concept of the selected sites, but also offering information concerning their history and the circumstances of their creation. Consequently, the texts tell the stories behind the lives and the work of the architects, design studios and artists, and ultimately show how, throughout an almost hundred-and-twenty-year period, the approach to integrating modern architecture into the fabric of the historical town as well as the restoration of significant local buildings has changed.

Present-day and archive photographs, building plans and audio recordings accompany the individual explanatory texts and, in the future, signposting for the public will be added. In concept, this project is directly linked to the Brno Architecture Manual (BAM, www.bam.brno.cz) and the Plzeň Architecture Manual (PAM, www.pam.plzne.cz) – both successful projects for the presentation and popularizing of architecture of the first half of the 20th century. However, contrary to its forerunners, LAM includes contemporary architecture within its trails, as its high quality has been long emphasized.

The project was carried out with the financial support of the Ministry of Culture of the Czech Republic and Litomyšl town council.

01-8a
Rekonstrukce kostela Nalezení sv. Kříže
Reconstruction of Church of the Discovery of the Holy Cross

01

Historické jádro
Historical centre

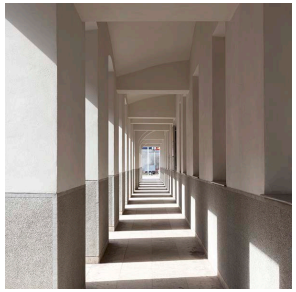
- **Začátek stezky / Start of trail: Smetanovo náměstí 15**
- **První objekt / First stop: 01-VP1**
  Podloubí v budově České pošty / Post office building arcade
  GPS: 49.873156, 16.310234
- **Délka trasy / Length of trail: 2,1 km**

Stezka procházející historicky nejcennějšími částmi města poukazuje na moderní architektonické zásahy uprostřed památkové rezervace, na citlivé rekonstrukce a revitalizace historických objektů i veřejných prostranství.

The trail through the historically most treasured parts of the town points out the modern architectonic interventions within the heritage protected centre of the town, the sensitive reconstruction and revitalization of the historical buildings and public spaces.

www.lam.litomysl.cz

01–VP1

Podloubí v budově České pošty
Post office building arcade
Smetanovo náměstí 15
2003
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

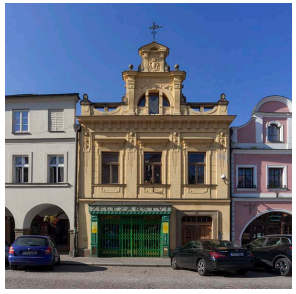
01–VP2

Pomník Bedřicha Smetany
Monument to Bedřich Smetana
Smetanovo náměstí
1924
Ⓐ Pavel Janák
Ⓤ Jan Štursa

01–VP3

Sgrafitová výzdoba měšťanského domu
Sgraffito decoration of town house
Josefa Váchala 127
1998 / 2011
Ⓤ Kamil Kopecký, Eva Vymětalová, Jana Waisserová, David Zeman, Daniel Zillich / Dana Christianová

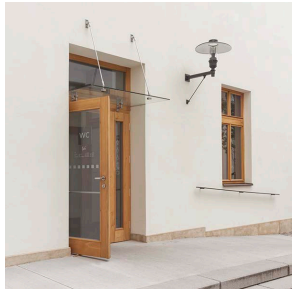
01–37

Rekonstrukce průčelí měšťanského domu
Reconstruction of town house facade
Smetanovo náměstí 37
1999
Ⓐ Mikuláš Hulec

01–122

Rekonstrukce měšťanského domu s Lékárnou U anděla Strážce
Reconstruction of town house with the Pharmacy U anděla Strážce
Smetanovo náměstí 122
2014
Ⓐ ellement

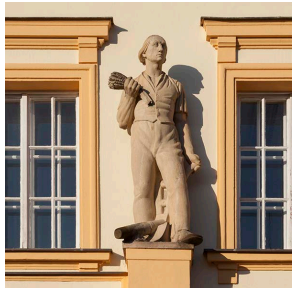
01–50

Turistické zázemí
Amenities for tourists
Smetanovo náměstí 50
2017
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

01–112

Spořitelna
Bank
Smetanovo náměstí 112
1926
Ⓐ Josef Mařík
Ⓤ Václav Mach, Karel Pokorný, František Ropek

01–57

Občanská záložna
Savings Bank
Smetanovo náměstí 57–59
1929
Ⓐ Antonín Ausobský
Ⓤ Emil Kubíček

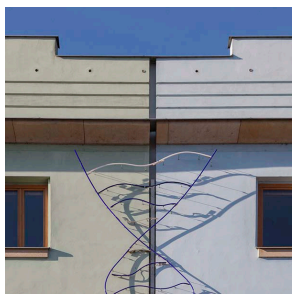
01–110

Rekonstrukce domu U Rytířů
Reconstruction of the
House of the Knights
Smetanovo náměstí 110
1963 / 1977
A SÚRPMO / KZOÚP
U Václav Hlavatý, Aloisie Viškovská-
-Altmanová, Josef Vitvar, Olbram
Zoubek / Olbram Zoubek

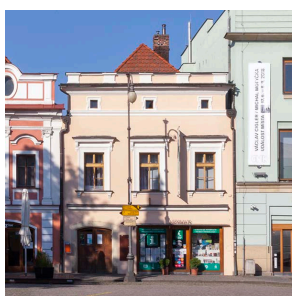
01–103

Rekonstrukce trojdomí
pro prodejnu Květeny
Reconstruction of trio
of houses for the florist Květena
Smetanovo náměstí 102–104
1974
A SÚRPMO

01–71

Obchodní dům (Senquar) Kubík
Department store (Senquar) Kubík
Smetanovo náměstí 70–71
1936 / 1998
A František Vlach / Václav Martin Havlík
U Emil Kubíček / Olbram Zoubek, Jiří David

01–72

Rekonstrukce parteru měšťanského
domu pro infocentrum
Reconstruction of ground-floor
premises of town house for
purposes of information centre
Smetanovo náměstí 72
1994
A Zdeňka Vydrová

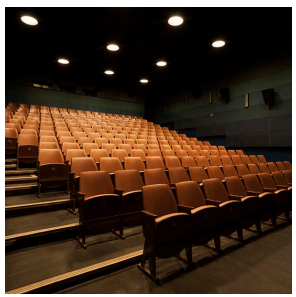
01–77

Hotel Slezák
Hotel Slezák
Smetanovo náměstí 77
1935
A F. J. Leopold

01–84

Hotel Zlatá hvězda
Gold Star Hotel
Smetanovo náměstí 83/84
1932
A Krč – Novotný – Tomka

01–83

Kino Sokol (Kino Oko)
Sokol Cinema (Oko Cinema)
Nerudova 83
1925 / 1978
A Vlach a Trešl / Jaroslav Šusta

01–202

Rekonstrukce měšťanského domu
na relaxační centrum Savitar
Reconstruction of town house for
purposes of Savitar relaxation centre
Braunerovo náměstí 202
2010
A Architektonický ateliér ABV

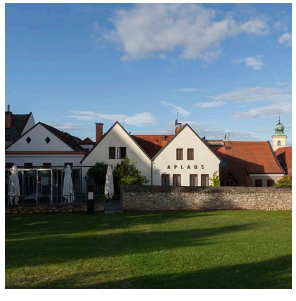
01–195
Dům s laboratoří
House with laboratory
Šmilovského 195
2013
Ⓐ Molo architekti

01–VP4
Úprava Šantova náměstí
Modifications to Šanta Square
Šantovo náměstí
2000
Ⓐ Architektonická kancelář
Burian – Křivinka

01–182
Přestavba měšťanského domu
s knihtiskárnou a kartonáží
Vladimíra Augusty
Reconstruction of town house with
the Vladimír Augusta book-printing
and cardboard production enterprise
Šantovo náměstí 182
1911
Ⓐ Josef Kreml

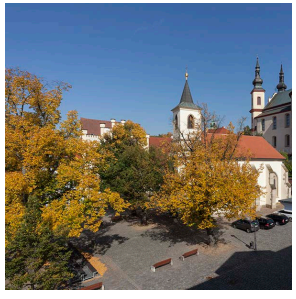
01–181
Hotel Aplaus
Hotel Aplaus
Šantovo náměstí 181
2008
Ⓐ Architektonický ateliér ABV

01–168
Měšťanský dům Václava Gráfa
Town house of Václav Gráf
Šantovo náměstí 168
1933
Ⓐ František Vlach

01–159
Rekonstrukce měšťanského domu
Reconstruction of town house
Boženy Němcové 159
2011
Ⓐ Kokes partners

01–VP5
Úprava Toulovcova náměstí
Modifications to Toulovec Square
Toulovcovo náměstí
2000
Ⓐ Architektonická kancelář
Burian – Křivinka

01–512
Rekonstrukce domu
s Lékárnou Na Špitálku
Reconstruction of house with
the Pharmacy Na Špitálku
Toulovcovo náměstí 512
2011
Ⓐ ellement

01–152
Adaptace modlitebny Husova sboru
Adaptations to the Hussite Congregation prayer room
Toulovcovo náměstí 152
1932 / 1943
A Josef Petříček / Čeněk Mužík

01–GP
Galerie Pakosta
Pakosta Gallery
Josefa Váchala / Mariánská
2014
A Zdeňka Vydrová

01–VP6
1ar(t)
1ar(t)
Mariánská
2012
A Josef Pleskot, AP ateliér
U Václav Cigler, Aleš Najbrt

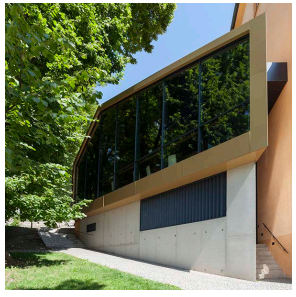
01–VP7
2ar(t)
2ar(t)
Mariánská / Na Máchadle
2017
A Josef Pleskot, AP ateliér
U Aleš Najbrt

01–VP8
Máchadlo
Laundry Rinse
Mariánská
2007
A Architektonická kancelář Burian – Křivinka

01–VP9
Pomník Aloise Jiráska
Memorial to Alois Jirásek
Jiráskova
1959
U Vincenc Makovský

01–9
Revitalizace budovy Regionálního muzea v Litomyšli
Revitalization of the building of the Regional Museum in Litomyšl
Jiráskova 9
2014
A Josef Pleskot, AP ateliér

01–VP10
Revitalizace předzámčí
Revitalization of the chateau forecourt
Jiráskova
2014
A Josef Pleskot, AP ateliér

01–8a

Rekonstrukce kostela Nalezení sv. Kříže
Reconstruction of Church of
the Discovery of the Holy Cross
Jiráskova
2014
Ⓐ Atelier Štěpán

01–8b

Revitalizace a přístavba piaristické koleje
Revitalization of Piarist College
and construction of annexe
Jiráskova 8
2015
Ⓐ Architektonická kancelář
Burian – Křivinka

01–VP11

Obnova Klášterních zahrad
Restoration of Monastery Gardens
Zámecká
2000
Ⓐ Václav Babka, Radko Květ,
Zdeněk Sendler

01–133a

Rekonstrukce zámeckého pivovaru
Reconstruction of the Chateau Brewery
Jiráskova 133
2006 / 2014
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

01–93

Restaurování sgrafitového pláště zámku
Restoration of sgraffito on
Litomyšl Chateau facade
Jiráskova 93
1989
Ⓤ Václav Boštík, Zdeněk Palcr, Stanislav
Podhrázský, Olbram Zoubek

01–133b

Rekonstrukce zámecké jízdárny
Reconstruction of the
chateau riding school
Jiráskova 133
1974 / 2014
Ⓐ SÚPRMO / HŠH architekti

01–133c

Rekonstrukce zámecké kočárovny
Reconstruction of the chateau
carriage house
Jiráskova 133
1976 / 2014
Ⓐ KZOÚP / HŠH architekti

01–VP12

Revitalizace podzámeckého parku
Revitalization of the park below
the chateau
Jiráskova – Zahájská
1974 / 2014
Ⓐ SÚPRMO / HŠH architekti

02

Bernardka a Zahájí
Bernardka and Zahájí

- **Začátek stezky / Start of trail: Smetanovo náměstí**
- **První objekt / First stop: 02-VP1**
  Revitalizace dvorku pedagogické školy /
  Revitalized Teacher Training College courtyard
  GPS: 49.8729467N, 16.3092811E
- **Délka trasy / Length of trail: 3,1 km**

Typologicky pestrá stezka mapuje stavební dění v architektonicky i urbanisticky problematické lokalitě v okolí dnešního Komenského náměstí a na předměstí Zahájí s převážně soukromou domovní zástavbou.

The typologically varied trail maps construction activity within the, from the point of view of architectonics and urbanism, problematic locality around today's Komenského Square and the Zahájí suburb with its predominance of private housing.

www.lam.litomysl.cz

02-VP1

Revitalizace dvorku pedagogické školy
Revitalized Teacher Training College courtyard
Smetanovo náměstí
2005
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

02-VP2

Úprava nábřeží řeky Loučné I
Revitalizing the banks of the River Loučná I
Vodní valy
2017
Ⓐ Rusina Frei architekti

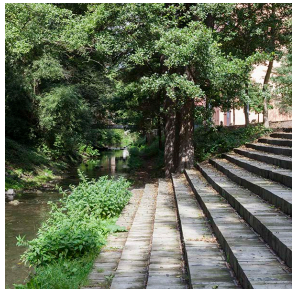
02-22

Obecná a měšťanská škola dívčí (Pedagogium)
Local and municipal girls' school (Pedagogium)
Komenského náměstí 22
1907
Ⓐ Dobroslav Hnídek

02-402

Smetanův dům
Smetana House
Komenského náměstí 402
1905
Ⓐ Jan Šula, Viktorin Šulc, Josef Velflík

02-VP3

Úprava nábřeží řeky Loučné II
Revitalizing the banks of the River Loučná II
Bernardka
2002
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

02-1048

Sídliště Komenského náměstí
Komenský Square Housing Estate
Komenského náměstí 1039–1051
1978 / 2003
Ⓐ Stavoprojekt HK, středisko Choceň / Josef Pleskot, AP ateliér

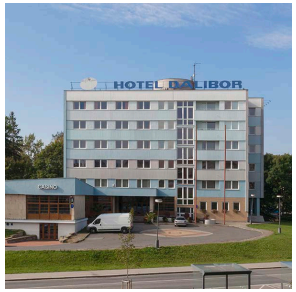
02-783

Vandasova vila
Villa Vandas
Bernardka 783
1941
Ⓐ František Vlach

02-404

Ústav národního zdraví (býv. Zubní oddělení)
District Health Insurance Department (former dental department)
Kpt. Jaroše 404
1969
Ⓐ OSP Svitavy

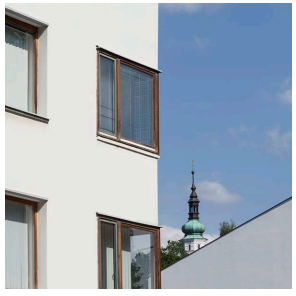
02-1053
Interhotel Dalibor
Interhotel Dalibor
Komenského náměstí 1053
1985
Ⓐ SPÚOB

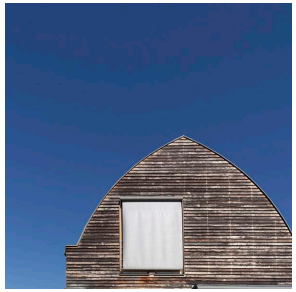
02-463
Obuvnická továrna Ignáce Bergera
Ignác Berger shoe factory
Na Lánech 463, 490, 459
1912 / 1940
Ⓐ Josef Kreml / Maizl & Beba ml.

02-VP4
Památník Zdeňka Kopala
Monument to Zdeněk Kopal
Havlíčkova
2004
Ⓤ Federico Díaz, Marian Karel

02-1118
Administrativní budova První litomyšlské stavební
Administrative headquarters of First Litomyšl Construction Company
Havlíčkova 1118
1999
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

02-51
Rodinný dům Na Betlémě
Detached house at Na Betlémě
Antonína Tomíčka 51
2008
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

02-69
Evangelický kostel
Evangelical church
Antonína Tomíčka 69
1905 / 1923
Ⓐ Antonín Beba / Václav Šilhavý

02-129
Rodinný dům Blanky a Daniela Brýdlových
Detached house of Blanka and Daniel Brýdl
Kornická 129
2007
Ⓐ Emil Slíva

02-133
Rodinný dům Jiřího Seidla
Detached house of Jiří Seidl
Kornická 133
2007
Ⓐ holman&sedláková architekti

02-399

Rodinný dům Martiny a Jiřího Černých
Detached house of Martina and Jiří Černý
Družstevní 399
2013
Ⓐ Design4Function

02-397

Dům za zdí
House behind the wall
Družstevní 397
2012
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

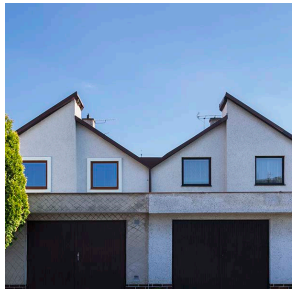
02-404b

Rodinný dům Hedviky a Bohumila Hadašových
Detached house of Hedvika and Bohumil Hadaš
Václava Boštíka 404
2018
Ⓐ SIDERIS (Petr Křivánek)

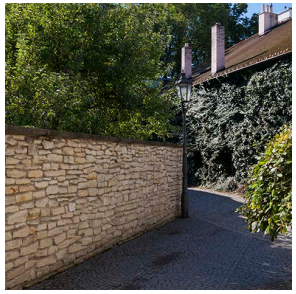
02-295

Řadové domy PL1
Terraced houses PL1
Jabloňová 290–296
1980
Ⓐ Agroprojekt Praha,
závod 06 Brno (Jaroslav Pisařík)

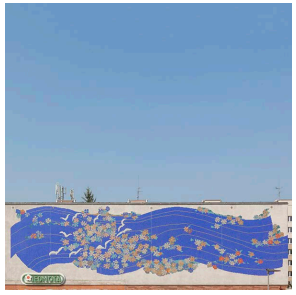
02-315

Řadové domy
Terraced houses
Jabloňová 303–315
1986
Ⓐ Jiří Lasovský

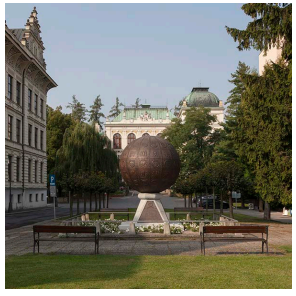
02-VP5

Úprava podzámčí
Modifications to grounds at the foot of the chateau
Zahájská / Jiráskova
1997
Ⓐ Zdeňka Vydrová

02-1052

Obchodní středisko s mozaikou Řeka květů
Shopping centre with River of Flowers mosaic
Komenského náměstí 1052
1978
Ⓐ Stavoprojekt HK, středisko Choceň
Ⓤ Ludmila Jandová

02-VP6

Pomník Jana Amose Komenského
Jan Amos Komenský memorial
Komenského náměstí
1921
Ⓐ Alois Metelák, Karel Preis

03

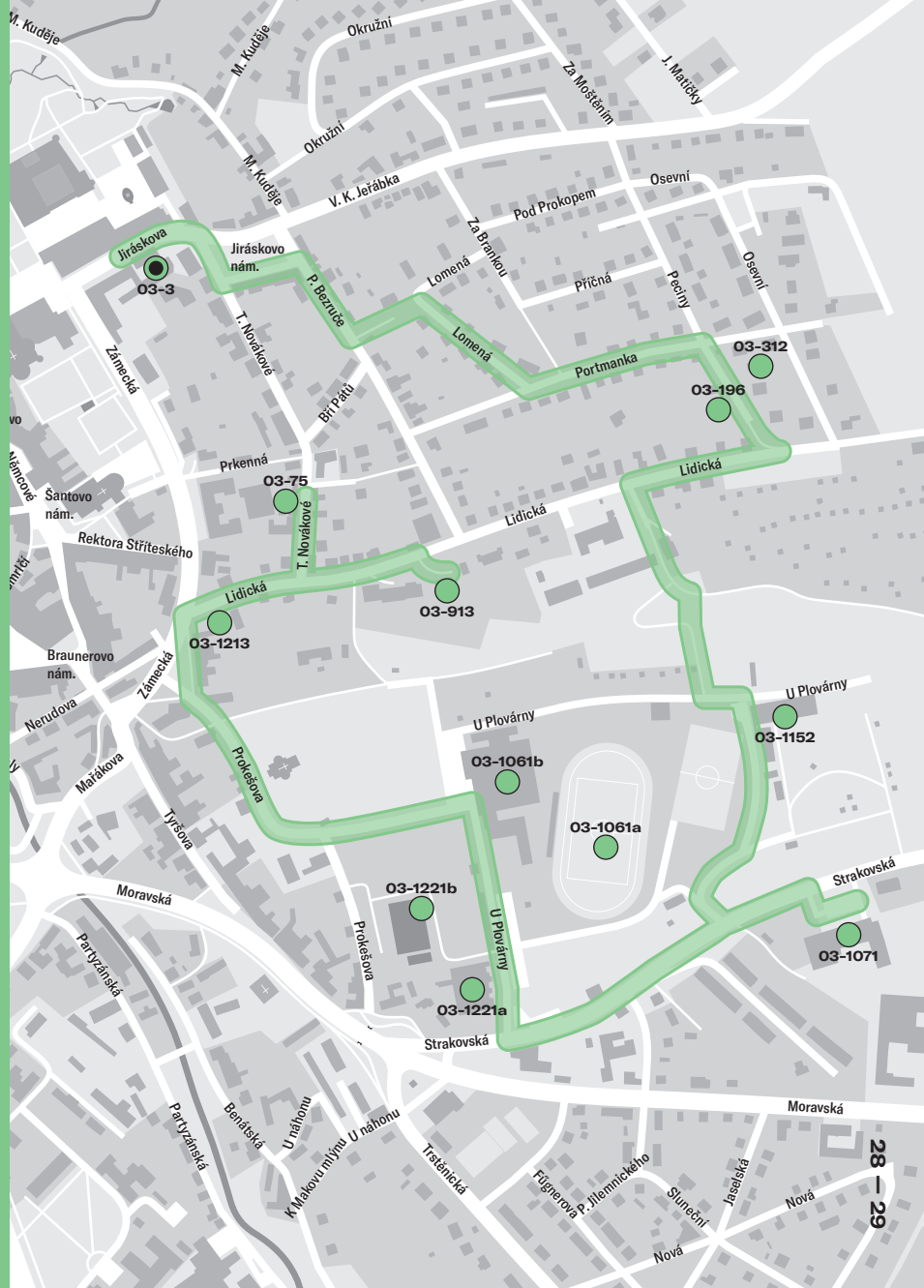
Záhradí a Černá hora
Záhradí and Černá hora

- **Začátek stezky / Start of trail: Jiráskova 3**
- **První objekt / First stop: 03-3**
  Rekonstrukce areálu restaurátorské školy /
  Reconstruction of the premises of the School of Restoration
  GPS: 49.8727692N, 16.3143989E
- **Délka trasy / Length of trail: 3,3 km**

Třetí stezka se zaměřuje především na novodobou sportovní architekturu v areálu Černá hora na jihovýchodním okraji města, ale zahrnuje také nejzajímavější architektonické, umělecké i památkové objekty ve čtvrti Záhradí.

The third trail explores, above all, the modern architecture of the Černá hora sports facilities on the south-east outskirts of the town, but also includes the most interesting architectonic, artistic and heritage sites in the Záhradí quarter.

www.lam.litomysl.cz

03–3

Rekonstrukce areálu restaurátorské školy
Reconstruction of the premises of the School of Restoration
Jiráskova 3
1998 / 2015
Ⓐ Mikuláš Hulec

03–312

Vila Jiřiny a Jaromíra Brokešových
Villa of Jiřina and Jaromír Brokeš
Peciny 312
2000
Ⓐ Rudiš-Rudiš architekti

03–196

Rodinný dům typu V, tzv. šumperák
Detached house type V, so-called “šumperák”
Peciny 196
1971
Ⓐ Josef Vaněk

03–1152

Sportovní hala
Sports hall
U Plovárny 1152
1999 / 2001
Ⓐ Architekti Hrůša & Pelčák, Ateliér Brno

03–1071

Revitalizace a přístavba domova mládeže pedagogické školy
Revitalization of Teacher Training College boarding house and construction of annexe
Strakovská 1071
2003
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

03–1221a

Městský bazén
Municipal swimming pool
U Plovárny 1221
2010
Ⓐ DRNH

03–1221b

Koupaliště
Swimming pool
U Plovárny 1221
1951 / 1995
Ⓐ Václav Kolátor, Karel Krix, Josef Kumpán / Architekti Hrůša & Pelčák, Ateliér Brno

03–1061a

Městský stadion Černá hora
Town sports stadium Černá hora
U Plovárny 1061
2003
Ⓐ Architektonická kancelář Burian – Křivinka

„
To Portmoneum je něco podobného jako pražský Faustův dům, křížený s Rudolfinem.

The Portmoneum is a sort of cross between Prague's Faust House and the Rudolfinum.
“

(03-75)
Josef Váchal, Krvavý román, Praha 1990, s. 170.

„
Hodnota sportovního zážitku se zde staví na roveň estetického zážitku z architektury.

The value of the sporting experience is equal to that of the aesthetic experience provided by the architecture itself.
“

(03-1061b)
Martina Mertová, Zimní stadion v Litomyšli, in: Rostislav Švácha (ed.), Naprej! Česká sportovní architektura. 1567–2012, Praha 2012, s. 280.

03-1061b

Rekonstrukce a zastřešení zimního stadionu
Reconstruction and roofing of ice rink
U Plovárny 1061
1999 / 2006
Ⓐ Ateliér Krátký / Architektonická kancelář Burian – Křivinka

03-1213

Dvojice rodinných domů
Pair of detached houses
Lidická 1213–1214
2010
Ⓐ Jan Májek

03-75

Portmoneum – Museum Josefa Váchala
Portmoneum – Museum of Josef Váchal
Terézy Novákové 75
1924 / 1993
Ⓐ Mikuláš Hulec
Ⓤ Josef Váchal / Jaroslav Horálek, Jana Krotká, Jiří Látal, Vendula Látalová, Jan Turský

03-913

Činžovní dům s mozaikou Ptačí rodina
Apartment block with Bird Family mosaic
Lidická 913
1969
Ⓐ OSP Svitavy
Ⓤ Ludmila Jandová

www.lam.litomysl.cz

04

Masarykova čtvrť
Masaryk quarter

- **Začátek stezky / Start of trail: Tomáše G. Masaryka 527**
- **První objekt / First stop: 04-527**
  Hospodářská a hospodyňská škola /
  School of Farming and Housekeeping
  GPS: 49.8728925N, 16.3055786E
- **Délka trasy / Length of trail: 1,7 km**

Meziválečnou výstavbu nejkompaktněji sleduje stezka Masarykovou čtvrtí. Tuto městskou část, jež se formovala jako samostatný urbanistický celek, později doplnila rozsáhlá bytová výstavba a nejnověji i dva školní areály.

The trail through the Masaryk Quarter closely examines interwar building activity. This part of the town, created as an independent urban unit, was later expanded with extensive apartment building construction and, later, with two schools.

www.lam.litomysl.cz

04–527

Hospodářská a hospodyňská škola
School of Farming and Housekeeping
Tomáše G. Masaryka 527
1910 / 1941
Ⓐ Jan Beneš / František Kalivoda

04–659

Masarykova zemská průmyslová škola
Masaryk District Technical College
Tomáše G. Masaryka 659
1929
Ⓐ Karel Tymich

04–1145a

III. základní škola
3rd Primary School
Tomáše G. Masaryka 1145
1998
Ⓐ Architektonická kancelář
Burian – Křivinka

04–1145b

Městská sportovní hala
Municipal sports hall
Tomáše G. Masaryka 1145
1998
Ⓐ Architektonická kancelář
Burian – Křivinka

04–1117

II. základní škola
2nd Primary School
U Školek 1117
1993
Ⓐ Radim Bárta

04–653

Hošpesova vila
Hošpes Villa
Tomáše G. Masaryka 653
1927
Ⓐ František Vlach

04–591

Obecní činžovní dům
Town Council apartment block
Tomáše G. Masaryka 591
1922
Ⓐ Bohumil Hypšman (Hübschmann)

04–648

Dům pro státní zaměstnance
Apartments for state employees
9. května 648
1926
Ⓐ Petr Kropáček

04-649

Dům pro státní zaměstnance s malými byty
Apartment block with small flats for state employees
9. května 649
1928
Ⓐ Karel Bíbr

04-810

Sídliště Vertex
Vertex Housing Estate
9. května
1954
Ⓐ Stavoprojekt HK, středisko Pardubice

04-650

Okresní úřední budova
District Administration offices
Tomáše G. Masaryka 650
1928
Ⓐ Antonín Ausobský

04-590

Gymnasium
Grammar School
Tomáše G. Masaryka 590
1923
Ⓐ Antonín Ausobský

04-1000

Budova Městského národního výboru Litomyšl s mozaikou Město Litomyšl
Town Council Administration offices featuring mosaic entitled Litomyšl Town
Bří Šťastných 1000
1975 / 1977
Ⓐ OSP Ústí n. O., projekční středisko Vysoké Mýto
Ⓤ Jaroslav Šusta

04-645

Okresní nemocenská pojišťovna
District Health Insurance Department
Bří Šťastných 645
1926 / 1947
Ⓐ František Vlach / Václav Jandečka

04-597

Vila Františka Langmajera
František Langmajer Villa
Bří Šťastných 597
1923
Ⓐ Václav Šilhavý

04-610

Vila Amálie a Bedřicha Dudychových
Villa of Amálie and Bedřich Dudycha
Tomáše G. Masaryka 610
1924
Ⓐ Václav Šilhavý

04-736

Rodinný dům s kanceláří Karla Krixe
Residential and office building of construction company Karel Krix
Tomáše G. Masaryka 736
1934
Ⓐ Jan Lyer

04-788

Obecní nájemní domy
Municipal apartment blocks
Tomáše G. Masaryka 788–789,
9. května 790–791
1948
Ⓐ Ferdinand Junek, Vladimír Nevšímal

04-534

Vila Růženy a Jaroslava Krinkeových
Villa of Růžena and Jaroslav Krinke
Dukelská 534
1940 / 2018
Ⓐ Karel Tymich / Žárovka Architekti

04-750

Vila Emílie a Františka Jindrových
Villa of Emílie and František Jindra
Dukelská 750
1939
Ⓐ Jan Lustyk

„
...krásnou konstruktivní členitost, očištěnou od veškeré neúčelné ornamentálnosti.

...charming, constructive partitioning of the facade, devoid of all meaningless ornamentation.
“

(04-659)
František Lašek,
Litomyšl v dějinách a výtvarném umění,
Litomyšl 1946, s. 101.

„
...ráz maloměstský a ne do malých poměrů skrčený činžák velkoměsta.

...that of small-town appearance, not that of a scaled-down, city apartment block.
“

(02-22)
Zachování starobylého rázu města,
Obzor litomyšlský IV,
1909, č. 47, s. 250.

05

Fügnerova čtvrť
Fügner quarter

- **Začátek stezky / Start of trail: Moravská 1222**
- **První objekt / First stop: 05-1222**
  Modlitebna Církve bratrské / Brethren Church
  GPS: 49.8663508N, 16.3158375E
- **Délka trasy / Length of trail: 2,9 km**

Stezka prochází původně dělnickou čtvrtí ležící uprostřed trasy z centra Litomyšle směrem na obec Benátky. Přibližuje také stavební dění v přilehlé průmyslové zóně na periferii města, podložené kvalitním urbanistickým plánem.

The trail cuts through the original workers' quarter, located halfway through the trail from the centre of Litomyšl to the village of Benátky. It also highlights the construction activity, based on sound urban planning, in the industrial zone on the periphery of the town.

www.lam.litomysl.cz

05-1222
Modlitebna Církve bratrské
Brethren Church
Moravská 1222
2010
Ⓐ Zdeněk Fránek

05-628
Sokolovna
Sokol Organization building
Moravská 628
1925
Ⓐ František Krásný

05-VP1
Pomník padlým
Memorial to the fallen
Moravská / Trstěnická
1930
Ⓐ Antonín Ausobský

05-739
Vila Otakara a Karla Šotolových
Villa of Otakar and Karel Šotola
Trstěnická 739
1936
Ⓐ František Vlach

05-538
Řadové dělnické domky
Workers' terraced houses
Trstěnická 538–543
1911
Ⓐ Antonín Beba

05-911
Vila Josefa Kremla (vila „Grácie“)
Josef Kreml Villa (Villa “Grácie”)
Trstěnická 911
1902
Ⓐ Josef Kreml

05-1008
Dvoubytové řadové domy
Twin-flat terraced houses
Benátská 1003–1008
1976
Ⓐ Miroslav Vach

05-1280
Rezidence Tivodar
Tivodar residence
Partyzánská 1280
2017
Ⓐ Architektonický ateliér ABV

„
Bože, tvé milosrdenství
až k nebi sahá,
až do mraků
tvoje věrnost.

Thy mercy, O Lord,
is in the heavens;
and thy faithfulness
reacheth unto
the clouds.
“

(05-1222)
Bible, Žalm 57:11.

„
...typický produkt
českého buldozerového
urbanismu...

...a typical product
of Czech bulldozer
urbanism...
“

(02-1039)
Rostislav Švácha, Litomyšlský zázrak,
in: Aleš Burian – Petr Pelčák –
Ivan Wahla (eds.), Litomyšl a soudobá
architektura, Brno 2001, s. 11.

05-1203
Výrobní hala Tiskárny H. R. G.
H. R. G. printing house production hall
Svitavská 1203
2013
Ⓐ Tomáš Beránek

05-949
Přístavba administrativní budovy firmy STORY DESIGN
Annexe for STORY DESIGN administrative building
Moravská 949
2015
Ⓐ CUBOID ARCHITEKTI

05-637
Dům Františka Sotony
House of František Sotona
Moravská 637
1930
Ⓐ Jan Maizl

05-1151
Obchodní centrum sanitární techniky Savos
Shopping centre for sanitary and plumbing fittings Savos
Moravská 1151
2000
Ⓐ Ateliér Krátký

06

Bělidla a nemocnice “Bělidla” and hospital

- **Začátek stezky / Start of trail: Bělidla**
- **První objekt / First stop: 06-VP1**
  Socha Hudba / Sculpture entitled Music
  GPS: 49.8684117N, 16.3109081E
- **Délka trasy / Length of trail: 2,3 km**

Stezka procházející jižním cípem města mapuje především tři oblasti architektonické tvorby: revitalizaci veřejného prostoru, nemocniční architekturu a architekturu nekonvenčních bytovek a rodinných domů.

This trail, cutting through the southern tip of the town, covers three areas of architectonic design: the revitalization of public spaces, hospital architecture and the architecture of unconventional apartment blocks and detached housing.

www.lam.litomysl.cz

06-VP1
Socha Hudba
Sculpture entitled Music
Bělidla
1987
Ⓤ František Janda

06-392
Lidový dům
People's Centre
Bělidla 392
1922
Ⓐ Václav Šilhavý

06-VP2
Revitalizace tzv. Bělidel s autobusovým nádražím
Revitalization of the so-called Bělidla and the bus station
Tomáše G. Masaryka / Mařákova / Kpt. Jaroše
2008
Ⓐ Atelier RAW, Zdeňka Vydrová, Zdeněk Sendler

06-563
Vila Josefa Nováka
Josef Novák Villa
Mařákova 563
1913
Ⓐ Josef Kreml

06-768
Pavilon interny nemocnice
Pavilion of hospital internal ward
J. E. Purkyně 768
1938
Ⓐ Karel Tymich (?)

06-308
Nový hlavní pavilon nemocnice
New main hospital pavilion
J. E. Purkyně 308
1957 / 2004
Ⓐ František Čermák – Gustav Paul / Architektonická kancelář Burian – Křivinka; AND, architektonický ateliér

06-917
Internát a ubytovna n. p. Vertex
Boarding house and hostel for Vertex national enterprise
J. E. Purkyně 917–918
1969
Ⓐ KPÚ HK

06-1150
Dostavba domu s pečovatelskou službou
Completion of care home building
J. E. Purkyně 1150
1999
Ⓐ Jan Gabrhel, Josef Lopour

06–1143
Bytový dům A1
Apartment block A1
J. E. Purkyně 1143–1144
1997
Ⓐ Rudiš-Rudiš architekti

06–1161
Bytové domy A2, A3
Apartment blocks A2, A3
Z. Kopala 1161–1162
2002
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

06–1155
Bytový dům A4
Apartment block A4
Z. Kopala 1155
2001
Ⓐ Rudiš-Rudiš architekti

06–1180
Bytový dům A5
Apartment block A5
Z. Kopala 1180
2005
Ⓐ Josef Pleskot, AP ateliér

06–1171
Rodinný dům Pavly a Roberta Piknových
Detached house of Pavla and Robert Pikna
Na Řetízku 1171
2004
Ⓐ Emil Slíva

06–1177
Rodinný dům Moniky a Jaroslava Machových
Detached house of Monika and Jaroslav Mach
Na Řetízku 1177
2006
Ⓐ KMS architects

„
...aby novostavby nebo rekonstrukce měly svoji tvář, aby reflektovaly prostředí, v němž se nacházejí.

...so that newly-built or reconstructed buildings possess their own authentic look and reflect their environs.
“

(01-GP)
Michal Janata, Interview se Zdenkou Výdrovou, hlavní architektkou Litomyšle, Architekt XLIV, 1998, č. 11, s. 4.

07

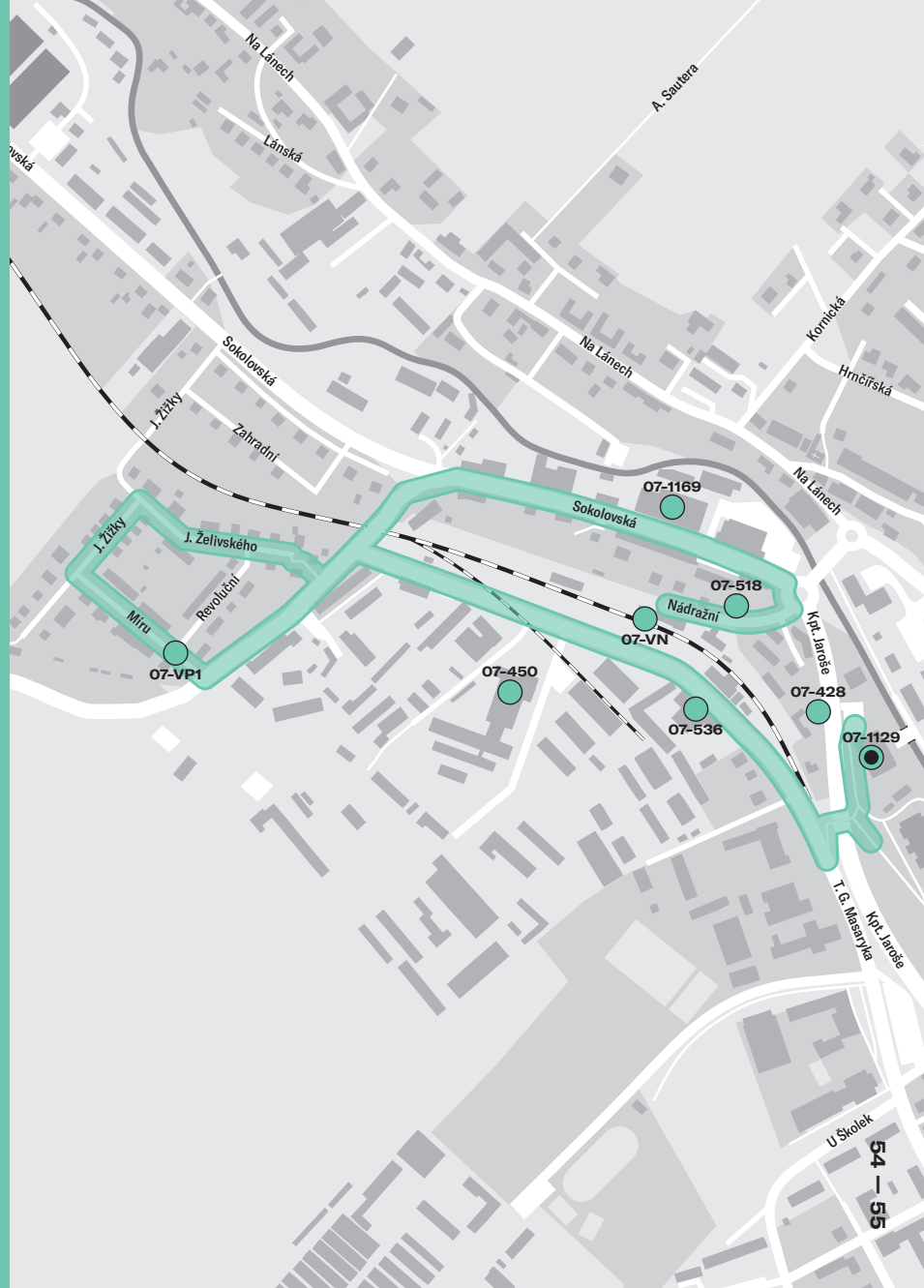
Okolí vlakového nádraží a „Husovka“
Vicinity of the railway station and “Husovka” quarter

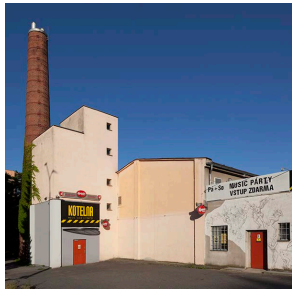
- **Začátek stezky / Start of trail: Kpt. Jaroše 1129**
- **První objekt / First stop: 07-1129**
  Konverze budovy kotelny / Converted boiler-house
  GPS: 49.8736803N, 16.3070247E
- **Délka trasy / Length of trail: 2,2 km**

Stezka, která se vine urbanisticky problematickou částí města postiženou zbudováním silničního průtahu z osmdesátých let, se věnuje především industriální architektuře u nádraží, ale i ojedinělému plánu domovní kolonie „Husovka“.

This trail winds its way through a problematic part of the town, due to the construction of a major through-road in the 1980s. It deals predominantly with the industrial architecture near the railway station, but also with unique plans for a colony of houses known as “Husovka”.

www.iam.litomysl.cz

07-1129

Konverze budovy kotelny
Converted boiler-house
Kpt. Jaroše 1129
po 1970 / 2007
Ⓐ Stavoprojekt HK, středisko Choceň / ATX architekti

07-428

Freyova vila
Villa Frey
Kpt. Jaroše 428
1933
Ⓐ František Vlach

07-536

Lederer & Adler, mechanická továrna na obuv
Lederer & Adler shoe factory
Tomáše G. Masaryka 536
1910
Ⓐ František Plesnivý

07-450

Aukční hala pro dobytek
Cattle auction hall
Tomáše G. Masaryka 450
1948
Ⓐ Jan Lustyk, František Sucharda

07-VP1

Zastavovací plán tratě U Moraš ické cesty („Husovka“)
Housing development along the railway at U Moraš ická Road in Litomyšl (“Husovka”)
Míru / Revoluční / J. Žižky / J. Želivského / Zahradní
1927
Ⓐ Antonín Ausobský, Jaroslav Pantoflíček

07-1169

Výrobní budova firmy Drina
Drina production plant
Sokolovská 1169
1947
Ⓐ nezjištěn / unknown

07-518

Vila Týnča
Villa Týnča
Nádražní 518
1906
Ⓐ Antonín Beba

07-VN

Přístavba staniční budovy vlakového nádraží
Extension to main building of railway station
Nádražní
1914
Ⓐ nezjištěn / unknown

V

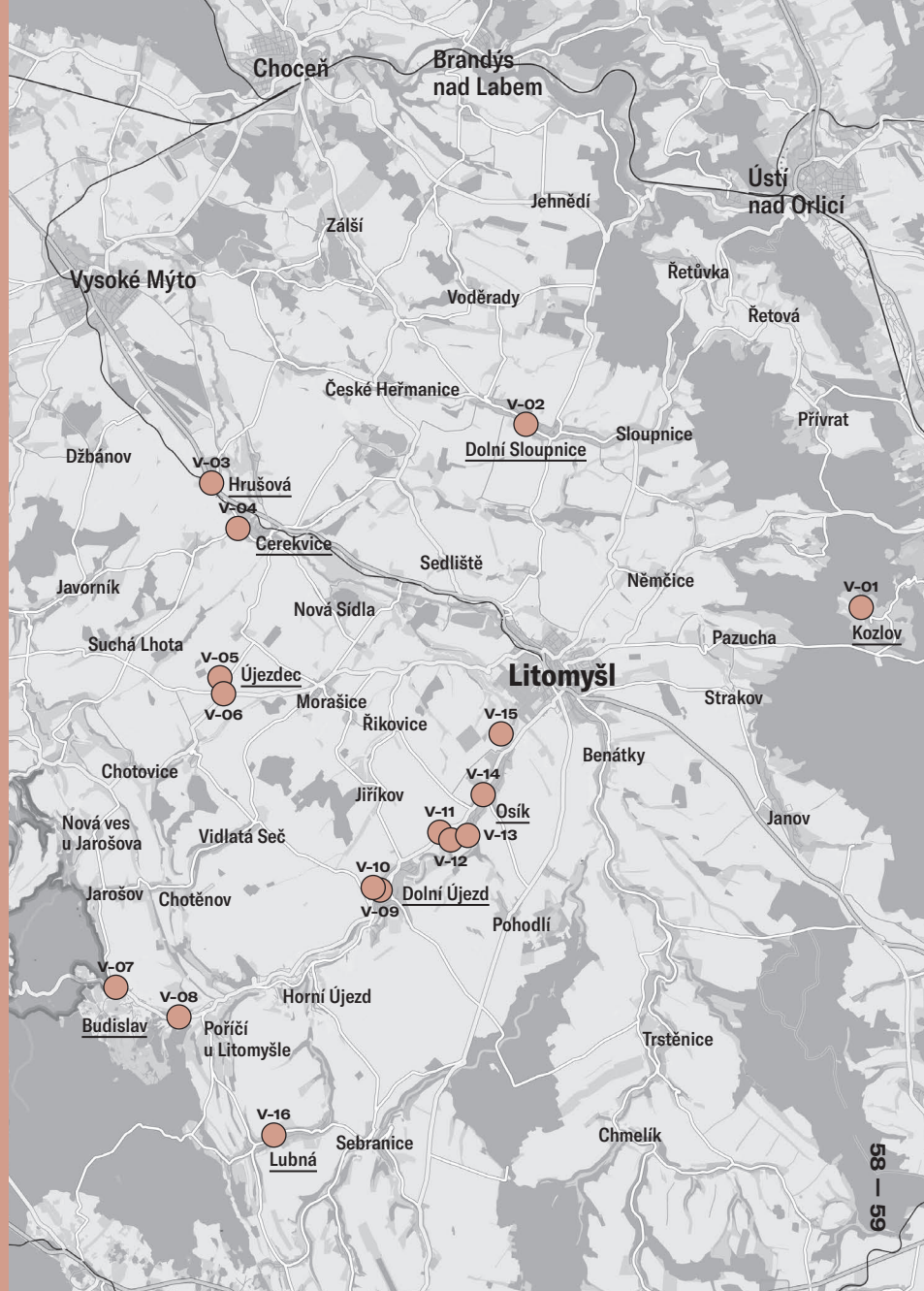
Výlety
Trips

- **Začátek stezky / Start of trail: Kozlov 50 a 12, 560 02 Česká Třebová**
- **První objekt / First stop: V-01**
  Umělecká výzdoba Chaloupky Maxe Švabinského
  a tzv. Pecháčkova statku / Decorative artwork of
  Max Švabinský Cottage and the so-called Pecháček Farm
  GPS: 49.8848978N, 16.4100361E
- **Délka trasy / Length of trail: 73 km (autem/by car)**

Speciální sekce výletů představuje typologicky rozmanitý vzorek význačných realizací vzniklých v okolních obcích od roku 1900 do současnosti, který svědčí o vysoké úrovni stavitelství a umělecké tvorby i na periferii.

A specific section of the trips deals with a typologically varied sample of significant undertakings carried out in the surrounding villages from 1900 to the present day and bearing witness to the advanced level of building design and artwork even on the peripheries.

www.lam.litomysl.cz

V-01

Umělecká výzdoba Chaloupky Maxe Švabinského a tzv. Pecháčkova statku
Decorative artwork of Max Švabinský Cottage and the so-called Pecháček Farm
Kozlov 50 a 12, 560 02 Česká Třebová
1900 / 1910
Ⓤ Max Švabinský, Rudolf Vejrych, Otakar Vaňáč / Max Švabinský, Rudolf Vejrych

V-02

Sokolovna
Sokol Organization building
Dolní Sloupnice 81, 565 53 Sloupnice
1930
Ⓐ Vojtěch Vanický

V-03

Obecní dům
Municipal house
Hrušová 94, 565 55 Hrušová
1939
Ⓐ Josef Šantrůček
Ⓤ Alois Mudruňka

V-04

Újezdní měšťanská škola
Local secondary school
Cerekvice nad Loučnou 135,
569 53 Cerekvice nad Loučnou
1938
Ⓐ Čeněk Mužík

V-05

Památník českým bratřím na Růžovém paloučku
Memorial to the Czech Brethren at Růžový palouček
Újezdec, 570 01 Litomyšl
1921
Ⓐ Alois Metelák

V-06

Přestavba chalupy Marie a Olbrama Zoubkových
Reconstruction of Marie and Olbram Zoubek's cottage
Újezdec 41, 570 01 Litomyšl
2011
Ⓐ Zdeňka Vydrová

V-07

Kostel Boží lásky
Church of the Love of God
Budislav 244, 569 65 Budislav
2004
Ⓐ Jana Vohralíková

V-08

Chata českého PEN klubu
Czech PEN Club chalet
Budislav 27, 569 65 Budislav
1948
Ⓐ Stanislav Tobek

V–09

Pomník Lukáše Pakosty
Memorial to Lukáš Pakosta
Dolní Újezd, 569 61 Dolní Újezd
1914
Ⓤ Jan Štursa

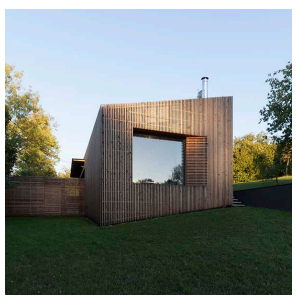
V–10

Újezdní měšťanská škola
Local secondary school
Dolní Újezd 480, 569 61 Dolní Újezd
1909
Ⓐ Václav Šilhavý
Ⓤ Josef Jílek

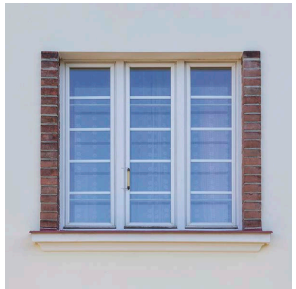
V–11

Socha Býk
Sculpture entitled Bull
Osík, 569 67 Osík
1987
Ⓤ František Janda

V–12

Víkendový dům
Weekend home
Osík 383, 569 67 Osík
2017
Ⓐ Oblouk architekt

V–13

Přestavba stavení Antonína Tobka
Reconstruction of building of Antonín Tobek
Osík 230, 569 67 Osík
1928
Ⓐ Antonín Tobek

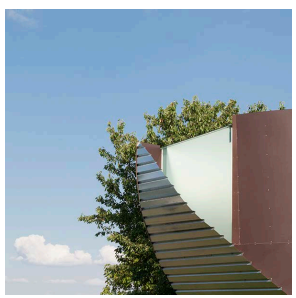
V–14

Rekonstrukce zbrojnice dobrovolných hasičů
Reconstruction of fire station for voluntary fire-fighters
Osík, 569 67 Osík
2009
Ⓐ APOLO CZ

V–15

White Gallery
White Gallery
Osík 371, 569 67 Osík
2010
Ⓐ Jiří Krejčík, Martin Janda

V–16

Kulturák Archa
Archa community centre
Lubná 125, 569 63 Lubná
2017
Ⓤ Jiří Příhoda

Koncepce, texty / Concept, texts
Anna Waisserová (Šubrtová)

Fotografie / Photographs
Nikola Tláskalová

Grafika / Graphic design
Bušek&Dienstbier

Anglický překlad / English translation
Ivan N. Pachl

Realizace projektu / Implementation of project
Městská galerie Litomyšl / Town Gallery Litomyšl

Ideový a metodický vzor / Conceptual and procedural models
Brněnský architektonický manuál (BAM) / Brno
Architecture Manual (BAM), www.bam.brno.cz
Plzeňský architektonický manuál (PAM) / Plzeň
Architecture Manual (PAM), www.pam.plzne.cz

Poděkování / Thanks to
Město Litomyšl / Litomyšl Town Council
Ministerstvo kultury České republiky / Ministry of Culture of the Czech Republic
Dům umění města Brna / The Brno House of Arts
Vlastníci, spoluvlastníci a správci nemovitostí, kteří poskytli souhlas
s publikováním archivních materiálů a pořízením současné dokumentace /
Owners, co-owners and caretakers of properties who gave their consent
to the publication of archive material and subsequent documentation

Informační místa LAM / LAM Information Points
Městská galerie Litomyšl / Town Gallery Litomyšl
Smetanovo nám. 110
570 01 Litomyšl

Informační centrum Litomyšl / Information Centre Litomyšl
Smetanovo nám. 72
570 01 Litomyšl

Turistické zázemí / Amenities for tourists
Smetanovo nám. 50
570 01 Litomyšl

www.lam.litomysl.cz

Copyright
© Městská galerie Litomyšl / Town Gallery Litomyšl
2. vydání / Litomyšl 2019